

Pastirčkova nebesa

(Ljudska)

V starih časih še ni bilo po gorah mnogo križev, kapelic in cerkva kakor dandanes. Planinčani so bili vsak na svoji planini sami za sebe in le redkokdaj so šli drug k drugemu v vas. Tudi v cerkve so zahajali le poredko, nekateri pa sploh ne.

Tiste dni je živel pri nekem planinskem kmetu pastirček, ki so ga vzeli za svojega. Pasel je ovce po travnikih, golarnah, fratah in gošči. Nič ni vedel o ljubem Bogu, nikoli ni videl križa, zidane kapelice, niti cerkve. Bil je velik nevednež. Zapomnil si je le kmetove besede: »Glej, da ne izgubiš ne belih ne črnih ovac, sicer ne prideš v nebesa!«

»Kje pa so nebesa?« je vprašal pastirček svojega gospodarja.

»Nebesa so nad nami, nad modrim nebom, nad svetlimi zvezdami. Gor pa vodi ozka pot, obrastla s trnjem in ostrogo,« ga je poučil kmet.

Pastirček si je zapomnil, da ne sme izgubiti ovc, sicer ne pride v nebesa, kamor da vodi ozka in trnjeva pot — in gonil je v ranih jutrih in poznih večerih ovce z jagnjiči na pašo.

Nekoč je bila hudo vroča večerka, ko so se ovce ob robu zelenega gozda lepo pasle, jagnjiči pa so skakali in se igrali. Tedaj si je urezal z give ob potoku vejo in si izmezgal piščal. Legel je med modrikasto cvetje v frati, gledal v modro nebo, po katerem so se vozili beli oblaki, ovčke so jim pravili. Piskal si je na svoji pastirski piščali neznanu pesem, pesem o jagnjičih, o modrikastih cvetovih frat, o zibanju hojkinih vrhov v vetriču, o modrem nebu, nad katerim da je nebo. Iz frate je prizvanjalo njegovi pesmi zvonkljanje ovčjih zvoncev, vmes pa se je tedaj prizibal po vrhovih smrek in jelk srebrn zvon iz daljave... Vse to ga je prevzelo, zaspal je in sanjal...

In sanjal je o prelepem belem jagnjiču, ki je stal na brvi nad potokom: bel je bil kot sneg božičnih poljan, okrog glave pa mu je sijalo sonce. Vabil ga je z glavo na pot, trnjevo in ozko... Jagnjič ni bil iz njegove črede, zato je šel za njim čez slabo otesano brv po ozki stezi med malinjem in ostrogo ter modrikastim cvetjem planinskih frat. Kar se beli jagnjič zaplete v trnju in grmovju, da ne more nikamor več. Milo ga prosi pomoči. Tedaj ga pastirček reši in si ga dene okrog vratu. Jagnjič stisne glavico k pastirčkovemu ušesu in pravi: »Kar po tej stezi me nesi, zakaj ta steza vodi v nebo!« Tako nosi jagnjiča po vedno bolj ozki stezi, v trnju je izgubil svoje javorjeve cokle in noge so mu bile že vse razprskane in krvave...

Tedaj se predrami iz sanj: nikjer ni bilo belega jagnjiča, ne potoka z brvjo, utihnilo je zvonjenje srebrnega zvona iz daljav, tudi ovčjih zvoncev ne čuje več. Kliče ovce po imenu, prisluškuje, a nobenega glasu od nikoder. Izgubil je svoje ovce...

Izgubil je svoje ovce ter jih začel iskati po modrikasti frati, po temni gošči, vedno dalje med hojkami in jeliči. Vedel je, da je izgubil ovce, a izgubil se je tudi sam v planini, o kateri so pravili, da lahko hodi človek po njej dan in noč, a še ne najde poti iz nje...

Kar se znajde na ozki stezi, strmi in trnjevi. »Nekam bom že prišel!« Hodi po njej in hodi, steza je vedno bolj strma, noge ima že razprskane in krvave. Hodi in hodi, ko zazvoni na vrhu planine

srebrn zvon. Razveseli se ob misli: »Morda pa pelje ta steza v nebesa?« Tedaj ni čutil več bolečin na nogah, stara drvarska steza se je ugladila, vedno bolj širila. Med smrekami in hojkami pa je vedno več rdeče večerne zarje... Kar zagleda sredi hojk in smrek zelenomoder travnik, sredi njega pa belo cerkev, obliko z zahajajočim soncem.

»Nebesa!« Tedaj je stopil okrog cerkve in v zidu našel odprta vrata. Ob vratih pa je stal prelep bel angel, ki ga je prijel za roko ter peljal v cerkev. Skozi barvana okna je sijalo zahajajoče sonce na zlat oltar. V oltarju pa je sedela belo oblečena Mati z Detetom v naročju. Dete ga je klicalo in mahalo z ročico. Prelepo je bilo tukaj, saj pastirček ni še nikdar videl cerkve, in mislil je, da je v nebesih.

Zazvonilo je v večerno zarjo nad planino: da, ta srebrni glas je že slišal popoldne na frati. Zvonjenje je kmalu prenehalo in v cerkev je stopil cerkovnik. Tedaj je izginil angel, rdeča zarja je za okni izginila in zlati oltar Matere z Detetom v naročju je utonil v mraku. Stari cerkovnik je hotel pomoliti zdravomarijo ter nato zakleniti težka vrata, ko je našel pastirčka.

»No, zdaj pa le pojdiva, da lahko zaklenem!« je dejal cerkovnik.

»Tu v nebesih je tako lepo! Naj ostanem tu!« je prosil pastirček.

»Čez noč ne moreš ostati tu, ker moram cerkev zakleniti! Le pojdi z menoj, boš pa jutri spet šel v cerkev!«

»Cerkev? Kaj niso to nebesa?«

»Prava nebesa so nad zvezdami, to je pa le cerkev, podobna nebesom.«

Pastirček je bil žalosten. Cerkovnik pa ga je prijel za roko in ga odpeljal k župniku v župnišče. Župniku je cerkovnik vse povedal, kako je našel v cerkvi pastirčka, ki misli, da je bil v nebesih. Župnik je tedaj poklical svojo sestro, da naj prinese večerje za dva, za njega in pastirčka. Po večerji je pravil pastirček o ovcah, ki jih je izgubil, o sanjah, o trnjevi poti, ki da pelje v nebo... Hodil da je zelo dolgo, prišel do cerkve, da sedaj ne zna več domov in da želi ostati blizu cerkve. Župnik je sprejel pastirčka tako dolgo, dokler se ne bo zvedelo, od kod in čigav je.

In tako je ostal pastirček v župnišču pri župniku in njegovi sestri, ki je lepo skrbela zanj. Nekega dne pa je šel pastirček na župnikov vrt, kjer se je sprehajal med rožami. Bila je huda vročina, zato je šel po beli stezici proti obzidju, kjer se je spenjal temnozeleni bršljan. Tam pa je stal velik križ, ves skrit v zelenju. Pastirček, ki še nikoli ni videl Križanega, velikega v naravni velikosti, je od strahu padel na kolena...

»Vstani, pastirček, in nič se me ne boj!« je spregovoril Križani.

Pastirček je vstal in vprašal: »Kdo te je pa pribil na ta les?«

»Zlobni ljudje.«

»Čemu so te pa pribili?«

»Ker sem bil predober.« Na njegov obraz je legla žalost.

»Na tem soncu ti je gotovo zelo vroče! Pomagal ti bom!« In stekel je v župnišče, kjer je opazil kos modrega platna. Vrnil se je s platnom, postavil si je lestev, splezal po klinih do njega ter ga ovil. »Bolje bo v tej vročini! Ali hladi?«

»Hladi.« Tedaj je še lahen vetrič zazibal bršljanove vejice, da so mu zasenčile obraz, listje je pa migljalo in delalo hlad.

»Jesti ti tudi ne dajejo? Gotovo si lačen!« Zopet je stekel v župnišče. Ko mu je župnikova sestra dala obed, je počasi zajemal, štel žlice in gledal, da ne bi preveč pojedel. Ko je sestra odnesla obed še

svojemu bratu, je pastirček zbežal s skledico h Križanemu na vrt ter splezal po klinih.

»Nekaj sem prinesel! Gotovo si lačen!« Ponudil mu je skledico, njegova roka je zapustila žebelj in prijela posodo. Izpil je ter se pastirčku lepo zahvalil. — Tako je pastirček donasal hrano sleherni dan, sedel pri njem, poslušal, mu delal družbo. Postala sta velika prijatelja.

Pastirček pa je bil vedno bolj zamišljen, vedno je v prostem času ostajal na vrtu, vedno bolj je hujšal, tako da je nekoč župnik vprašal svojo sestro, če mu ne daje dovolj hrane, ali če je bolan.

»Njegova skledica je vedno prazna. Sama sem že opazila, da je vedno rad sam, zamišljen. Res čudno. Odslej bom pazila nanj!« — In res, za večerjo mu je postavila zopet polno skledico na mizo, odšla v sobo ter čakala, kaj bo. Kmalu je zaslišala njegove korake po hodniku, po stopnicah. Tedaj je stopila k oknu, ki je bilo obrnjeno na vrt. Čudo! Na lestvi je stal pastirček ter nudil svojo skledico z večerjo Križanemu. Takoj je to sporočila bratu.

»Ko se vrne, ga pripelji sem!«

Kmalu se je pastirček ves zadovoljen vrnil v kuhinjo ter odložil prazno skledico. »H gospodu moraš!« in ga je odpeljala k bratu.

»Lepo mi povej, pastirček, kam nosiš hrano!« je velel župnik.

»Tam na vrtu visi na lesu med bršljanom ubog Človek, zapuščen je, brez obleke, lačen. Zato sem mu nosil hrano, mu delal družbo, ko je tako sam.« Na župnikovem licu so se pokazale solze. »O, pastirček, kako si srečen! Le nosi mu hrane in mu delaj družbo! Samo to te prosim, da mi vse poveš, kar ti je govoril!«

»Ravno nocoj mi je dejal, da naj mu prinesem samo še jutri, potem pa bo on dal meni svoj kruhek in skupaj ga bova zavžila.«

»To ti je dejal?« — se čudi župnik. »Pastirček, prosi ga, če smem tudi jaz k njegovemu zajtrku!« Pastirček obljubi in odide takoj na vrt, župnik pa moli na svojem klečalniku vso noč.

Naslednje jutro je pastirček zopet nesel zajtrk Križanemu, pokleknil predenj ter prosil: »Veš, prijatelj moj, snoči sem moral župniku vse povedati. Lepo te prosim, če sme tudi on k tvojemu zajtrku. Tako dober je bil z menoj, zato te tudi jaz prosim zanj. Prosim te!«

Križani je sklonil glavo in prikimal.

»O, kako si dober!« Takoj je stekel v župnišče pravit veselo vest.

Tedaj je župnik sedel za mizo in napisal svoj testament. Kar je imel, je razdelil med siromake in sestro. Nato je molil vso noč.

Drugo jutro pa je peljal župnik pastirčka v cerkev, da mu je pri sveti maši stregel. Jutranja zarja je pordečila zlati oltar, kjer je sedela Mati z Detetom v naročju. V tišino so zadonele pastirske piščali in ovčji zvončki. Zopet je videl zelene travnike, kjer cvete cipruš, malina in ostroga, kjer se pasejo bele in črne ovce z jagnjiči, nad njimi pa je modro nebo z ovčkami posuto, po vrhovih smrek in hojk pa je prizvonil srebrni zvon. Tedaj ga je zajela sladka utrujenost. Izginjal je zlati oltar, iz tal pa je zrasel zelen bršljan, med njim se je prikazal velik križ s Križanim, moder plašč mu je nalahno valovil v vetriču, veje so se zibale in lističi so se obrnili proti njemu... Tedaj sta zapustili njegovi roki žeblje na križu, nalahno je stopal navzdol na bela marmornata tla, kjer sta klečala župnik in pastirček. Vzel je tedaj Križani zlati kelih in podal obema svoj kruhek... Nato je odložil zlati kelih, razprostrl svoji roki, od koder sta posijala dva sončna žarka... Takrat sta se zgrudila mrtva na bela marmornata tla in dva bela golobčka sta odletela v prava nebesa...